

VĚSTNÍK

ROČNÍK: XLIV

VÍDEŇ ČERVENEC – SRPEN 1997 ČÍSLO: 7 – 8

P. b. b.

Cs. lidového sdružení
a čs. katolických spolků
v Rakousku
Adresa: „Věstník“,
15, Pelzgasse 17, 1150 Wien

5 a 8 Svatý otec Jan Pavel II.
se zdraví s mladými poutníky
v Hradci Králové na Velkém
náměstí

Praha - Hradec Králové

25.-27. IV. 1997

Už po třetí v naší vlasti....

Papež Jan Pavel II. přistál na ruzyňském letišti v pátek 25. dubna večer. Uvítal ho prezident Václav Havel a celá hierarchie s mnoha věrnými občany všech stavů. Prezident Havel vyběhl do letadla, aby vzácného hosta přivítal. Už to není ten "statný" muž, jak jsme ho viděli při jeho posledních dvou návštěvách v r. 1990 a 1995. Kráčí pomalu a opatrně. Ale přijetí bylo vřelé a proslovy obou srdečné. Prezident vzpomenu první návštěvu před 7 roky. Tehdy ji nazval "zázrakem". Sv. Otec zdůraznil historický význam přítomné návštěvy: "Vaši svatí Patronové žijí - jsou ručitelé vaší minulosti i budoucnosti. Vzpomenul také kard. Fr. Tomáška, (který ho vítal při jeho I. návštěvě) "toho statečného vůdce v dobách těžkých"

V sobotu sloužil mši svatou na Velkém náměstí v Hradci Králové, v jehož diecézi je Libice - rodiště sv. Vojtěcha. Uvítal ho Hradecký biskup Karel Otčenášek a pozdravil ho potlesk 70.000 mladých, kteří radostně a nadšeně pozdravili Sv. Otce. Svým skandováním mu připomněli setkání na Sv. Kopečku a papež jako by opět prožíval ony památné chvíle před 2 roky. V kázání připomněl Sv. Otec Vojtěcha jako bojovníka za pravdu. "Z jeho příkladu čerpejte sílu a odvahu" - uvedl, jak jeho vlastní otec ho vedl k tomu, aby pro svůj život čerpal sílu Ducha Svatého. (V Hradci je jediná katedrála zasvěcena Duchu Svatému)

V sobotu odpoledne navštívil Sv. Otec prezidenta na pražském Hradě, a večer zavítal do Břevnova - (klášter založený sv. Vojtěchem), kde požehnal nemocným a setkal se s členy řeholních společenství. Za všechny ho pozdravil arcipat kláštera Anastáz Opasek OSB.

V neděli 27. dubna byla slavná mše svatá se Sv. Otcem na Letné. Víc jak 120.000 věřících přišlo, aby spolu s Nejvyšším pastýřem Božího království na zemi oslavili Boží tajemství. Ve své promluvě Svatý Otec řekl: "Shromáždili jsme se na této rozlehlé pláni, abychom společně zazpívali TE DEUM k oslavě milénia od doby, kdy se nejvyšší obětí, obětí svého života zrodil pro nebe pražský biskup Vojtěch, hlasatel evangelia v srdci a svědek Kristův..

On jako dobrý pastýř od samého začátku věnoval svůj život ovcím a definitivně jej zpečetil mučednickou smrtí mezi Prusy v době, kdy ještě žili pohanským životem. Stal se tak horlivým pastýřem, kterého Boží prozřetelnost postavila ke kořenům dějin slovanských národů ve střední Evropě : Čechů. Poláků. Slováků i Maďarů.

"Vojtěch byl hlasatelem evangelia a služebníkem živého Krista v církvi. Stejně jako apoštolové - i on se stal odvážným svědkem tajemství Kristova. Vzal na sebe břímě apoštola, aby přinesl Kristovo tajemství pohanským národům střední Evropy. Dnes, na konci II. tisíciletí on sám jako by k nám promlouval slovy listu Kolosanům Jako jste přijali, že Kristus je Pán, tak žijte dále ve spojení s ním, utvrzení ve víře, jak jste v ní byli vyučeni". Dnešním jazykem bychom mohli říci, že Pavel nás varuje před laicizací a sekularizací...

Děkuji Pánu, že nám dává příležitost znovu se setkat zde na Letenské pláni - přesně tak, jako před 7 lety - že dnes mohu s vámi oslavit svatovojtěšské milénium. S pohnutím vzpomínám na kardinála Františka Tomáška, který vyhlásil Desetiletí duchovní obnovy jako přípravu na vojtěšské milénium, aby tak odhalil historické kořeny vaší země a její hluboké křesťanské tradice. S pohledem upřeným na velké jubileum r. 2000 klade dnešní slavnost nejen Čechům, nýbrž všem, kdo uctívají sv. mučedníka Vojtěcha, jako otce ve víře-několik otázek: co zůstalo z duchovního odkazu, který zanechal? Jaké plody z něho vzešly? Budou dnešní křesťané schopni nalézt v učení a příkladu jejich sv. patrona inspiraci a podnět k tomu, aby účinně přispěli k budování nové civilizace lásky? - Sv. Vojtěch i dnes okouzluje celou svou osobností, svým skálopevným přesvědčením a svou otevřeností k duchovním i hmotným potřebám bratří. Mnozí ho uznávají jako důstojného představitele nejen českého národa, nýbrž i nerozdělené křesťanské tradice.

V tomto světle je sv. Vojtěch svědkem, kterého Bůh daroval křesťanském společenství v minulosti i současnosti. Je znamením harmonie a spolupráce, která musí být mezi církví a společností. Je znamením svazku vzájemně spojujícího český a polský národ. Říkám to s potěšením protože za měsíc, dá-li Bůh, budu slavit milénium vašeho světce se svými krajany. Též jeho zásluhou se křesťanství v Polsku zdárně rozvíjelo. - Vojtěch je světce i pro dnešní křesťany: vyzývá je, aby se neuzavírali v neplodné obraně před světem, držíce poklad získané pravdy jen sami pro sebe. Naopak - žádá od nich, aby se otevřeli současné společnosti, aby v ní hledali vše, co je hodnotné a dobré, a aby to pozvedli, a je-li nutné očistili ve světle evangelia.....

Svěřme Boží prozřetelnosti rodnou zemi sv. Vojtěcha, tento vznešený národ, z něhož vzešel, jakož i ostatní slovanské národy, kterým se dostalo v dějinách ovoce jeho misionářské práce. "Salvum fac populum tuum Domine.... Zachraň, Pane, svůj lid, žehnej svému dědictví!" Salvum fac - Zachraň nás! Nechť dílo spásy započaté v této zemi svatým Vojtěchem - zůstává pevné a přináší hojné ovoce - vám, jeho krajanům, - jakož i těm, ke kterým byl poslán!"

Oficiálním darem České biskupské konference Sv. Otci byl zlatý kalich - 4 vyšívané ornáty a broušené konvičky z nižborského skla. Sv. přijímání na Letné podávalo 300 kněží - mši sv. bylo přítomno 1600 řeholních sester a 300 řeholníků. Krojované soubory přijely z Domažlic, Tvarožné Lhoty a dalších míst. Přes 3 desítky základních kamenů pro budoucí kostely dostalo papežské požehnání. Řád Lazaristů přivezl na pražskou Letnou základní kámen hospice sv. Lazara v Litoměřicích.

TY DĚTI!

Matouš Evrle zasedl k pečlivě prostřenému stolu. Vtáhl nosem vůni kávy, položil si na talířek dva doma upečené rohlíky - a ztrnul. Otevřeným oknem vletěl do kuchyně dupot dětských nožek, křik, pískání a řev. Blížila se osmá, děti utíkaly do blízké školy. Pan Evrle stáhnul obočí:

"Zase ta nezvedená banda. Jsem půl roku v důchodě a kromě neděle ani jediný den klidu!"
 "Děti jsou děti," konejšila ho manželka, "také jsme kdysi bývali malí ..."

Pan Evrle si nalil kávu, přidal mléko a kostku cukru a začal chroupat křehké rohlíky. Jakou mám skvělou hospodyňku!

A znovu křik! Děti vyběhly ze školní budovy na hřiště, hašteřily se, smály, kopaly do míče... Vtom zazněl z ložnice úder bicích hodin. Osm! Děti se s křikem rozběhly po schodech do školy - a bylo ticho.

"Konečně!" zavrčel pan Evrle. Roztáhl noviny a začal číst a komentovat zprávy.

"Koukej, ti černoši v Jižní Africe se zase bouří! Při tom se mají nejlíp ze všech černých v Africe. Kdyby žili v Egyptě..."

"Jednou dostanou rovnoprávnost," podotkla manželka, "jako v Americe..."

"Možná. Ale bílá rasa potřebovala k rozvoji kultury dobrá dvě tisíciletí... a v Americe mají černoši nejvíc aids a jsou propadlí omamným jedům. Primitivové!"

Manželka mu nechtěla odporovat. A z hřiště se zase ozval křik. Jedna třída měla tělocvik. Pan Evrle dojezdil a přistoupil k oknu.

"Taková nekázeň! To za mých dětských let nebyvalo. Děvčata a chlapci, to nepatří dohromady! Že jsme se sem přistěhovali!"

"Museli jsme přece vyklidit služební byt," namítla manželka. "A když slyším ty caparty, vzpomenu si na našich pět vnoučat v Austrálii - a hned mě přejde stesk!"

Pan Evrle něco nevrle zabručel, sebral noviny a zmizel v pokoji s okny, obrácenými do dvora.

Tak to šlo den co den. Pan Evrle se hněval stále víc. Dokonce protestoval u ředitele školy a ten mu dal nepatrnou útěchu. Za pár měsíců - snad za rok - se škola přestěhuje do nové budovy na opačném konci městečka.

"Už aby tu proklatou školu dostavěli," neopomenul říci pan Evrle každé ráno, když slyšel křik a výskání dětí. "Jsem v důchodu mám nárok na klid."

"Dočkáme se, staroušku," řekla trochu smutně jeho manželka.

A dočkali se. Za osm měsíců se u školy přistála spousta stěhovacích vozů a začalo se s nakládáním knih, obrazů, fyzikálních, chemických a zeměpisných pomůcek a všeho možného. Jen nábytek se většinou prodal. Do školy se nahmuli Italové, Španělé, Turci a barevní všeho druhu a odnášeli či odváželi si kusy nábytku.

"V nové škole je asi všechno fungl nové," podotkl spokojeně pan Evrle s novinami v ruce. "A my budeme mít konečně zasloužený klid." Blaženě po-

hlédl ke stropu a nepozoroval, že manželce vytřaskla z oka slza. Cítila se mladá, když slyšela křik té drobotiny, pískot, smích... Teď bude ticho... s tím starým bručounem to bude trochu nudné. Povzddechla si a začala sklízet ze stolu.

Stará škola byla náhle prázdná. Marně natahoval pan Evrle ráno uši, aby zaslechl dupot dětských nožek, výskání a křik. Nic! Pustil rádio - ale hned ho zavřel. Vyřvával z něj rock-and-roll a ten pan Evrle nenáviděl. Četl pomalu noviny, snídal ještě pomaleji a občas si povzddechl.

"Není ti dobře, staroušku?" zeptala se manželka.

"Naopak! Je mi skvěle! Konečně máme klid..."

Vstal, přistoupil k oknu a pochmurně se zahleděl na prázdné hřiště. V rohu ležel zapomenutý kopací míč. A na zdupaných cestičkách pomalu vyrážela plevel.

"Když člověk slyšel ty děti, bylo mu přece jen líp," řekla tiše jeho žena, skládajíc nádobí do příborníku. "Málo naplat..."

Otočila se.

Dveře od kuchyně se za jejím mužem trochu hlučně zavřely. Zlobí se na ní snad proto, že je tak smutná?

"Koukej, tak vypadá ta nová škola, kam odtáhli naši nezbedníci," ukázal pan Evrle při snídani fotografii v novinách. "Opravdu - moderní! Copak asi udělají s tou naší..." kývnul hlavou k oknu.

"Nejspíš ji zboří. Slyšela jsem, že tam chtějí vystavět činžáky!" řekla pochmurně manželka.

Pan Evrle chvíli mlčel. Pak povzddechl a zalistoval v novinách. Zastavil se u insertní strany a řekl nesměle: "U té nové školy je k pronajmutí byt. O padesátku levnější než tento." Odmlčel se a docela tiše se zeptal: "Troufala by sis znovu se stěhovat? K té nové škole?"

Jeho žena se se zářícím zrakem obrátila od dřezu. "Také se ti stýská po těch capartech, že? To víš, že se tam ráda přestěhuji. Člověk se hned cítí svěžeji."

Objala svého muže a dodala: "A ty se zase můžeš každé ráno zlobit. Docela ti to sluší, zdáš se mi o deset let mladší. Ten temperament! Jako v mládí!"

Oba se rozesmáli.

A.B.

Na nejvyšším stupni jevištního umění

Jedna z oblíbených devíti Múz starověké řecké mytologie, představitelka komedie, Thálie, se zobrazuje s typickou škraboškou na obličeji. Podobizna Thálie se také stala symbolem události, již česká herecká obec hodnotí a oslavuje herecké umění. Letos již potřetí se kulturní veřejnost s touto mimořádnou slavností setkala v Národním divadle i na obrazovkách televizorů. V novodobé umělecké éře si toto setkání rychle vydobylo respekt a úctu veřejnosti. Jejím čilým iniciátorem a organizátorem se stala agentura Foibos. Thálii pod svá křídla letos přijala Mezinárodní evropská asociace. Pro české herectví je to vysoká umělecká a morální pocta.

Široká domácí veřejnost získala možnost tříbit svá kritéria a přispívat k popularitě svých mistrů jeviště.

Eduard Haken

Mladým adeptům herectví byl vytčen cíl, k němuž by měli ve svých snahách směřovat. To ovšem neznamená, že Thálie vybírá a povyšuje jen zkušené mistry starší generace. Jak ukázal letošní ročník, právě mladším talentům se naskýtá jedinečná příležitost na sebe upozornit.

Thálie rozdává svá vysoká ocenění po odborném zhodnocení divadelní práce za celou uplynulou sezonu v oborech zpěvoherním, činoherním a baletním. Dochází k velmi sledované soutěži, která je zároveň

Radovan Lukavský

obrazem aktuálnosti a růstu našich divadel. A v tom je další aspekt uměleckého vzestupu českého divadla.

Letos převzali nejvyšší ceny hereckého mistrovství v pražském Národním divadle: v oboru hudebním Yveta Blánarovičová z Hudebního divadla v Karlíně, Luděk Vele z opery Národního divadla, Zdena Herfortová a Jaroslav Dufek z brněnských divadel v oboru činoherním, Markéta Plzánková a Petr Kolář z Pražského komorního baletu. Konkurence navržených kandidátů Thálie byla tentokrát pro konečná rozhodnutí porot skutečně mimořádná. Dokládají to např. jména Evy Urbanové, Marie Tkadlíkové, Viktora Preisse a Tomáše Töpfera, kteří se objevili ve finále. V každém oboru může být ovšem oceněn pouze jeden mužský a jeden ženský výkon.

Pro ty, kteří se narodili dříve a mají svou slavnou éru z větší části za sebou, připravuje Thálie vyznamenání za celoživotní dílo. Letos vystoupili na tento čestný stupeň tři umělci: Radovan Lukavský, Karel Kalaš a Olga Skálová. Čtvrtý oslavenec — legendární pěvec Eduard Haken — se této nejvyšší pocty nedočkal.

Právě Eduard Haken a Radovan Lukavský ztělesňují v našem novodobém divadelnictví osobnosti, které mohou být příkladem všem budoucím generacím nejen svým pracovním a uměleckým mistrovstvím, ale i nesmlouvavým charakterem a duchovním zanícením pro ideje, jež přezívají z věků do věků a jimž neubere na vznešenosti žádná politická ani umělecká změna. V takových pilířích má Thálie své záruky i do budoucna.

Dr. JIŘÍ VITULA

Co potěší ženu

V minulém čísle NR jsme psali o tom, co potřebuje muž — a co očekává od své manželky. Dnes se chceme podívat na manželství z druhé strany, na to, co očekává žena od muže a co potřebuje, má-li být spokojena.

Uznání. Potřebuje-li žena něco nejen v životě, ale především od svého muže, pak je to uznání. Potřebuje nejen slyšet, ale i vidět, že si ji muž váží. Potřebuje neustále cítit — nejen v době prvního seznámení, ale po celé manželství, že manžel uznává, jak je šikovná, jak se snaží, aby to bylo doma pěkně — ale také, že je krásná! Třeba „svým způsobem“ nebo „na svůj věk“, ale to podstatné — krása, krása pro něho — tam musí být. Jeden starý muž to vyjádřil požadavkem: „Povinností muže je říci ženě třicetkrát za den třiceti různými způsoby, že je krásná, že se mu líbí a že ji má rád.“ V podání jedné moudré ženy: „Kompliment je pro každou ženu balzámem.“

Tam, kde je to na místě, bychom my muži měli kladně ohodnotit vkusné oblečení své manželky, úpravu bytu, přípravu jídla, mnohostrannost ženy. Jak krásně o tom píše Vilém Mathesius v knížce „Možnosti, které čekají“ — v kapitole o vztahu mužů k ženám!

Laskavost. Žena potřebuje pozornost snad více než muž. K jejímu sebezpečení je třeba laskavosti. Týká se to v první řadě postoje úcty — respektu. Týká se to způsobu hovoru s ženou — nejen toho, co se říká,

ale i toho, jak se to říká. Laskavost se pozná v dávání přednosti a v tom, když se ženě dá čestné místo. Pozná se v pozorném podání ruky a uctivém pozdravu při setkání i při rozchodu. Projeví se v respektování přání ženy při plánování vycházek, procházek, výletů a dovolené.

Mít pro ženu dostatek času. Zvykáme si říkat „čas jsou peníze“ — avšak co jsou nám platné peníze, když na nás manžel nemá čas? Čas na osobní rozhovory, čas na procházky, čas pro společenství. Kolik žen si stěžuje: „Manžel má pro každého, kdo za ním přijde, dost času. Povídá s ním, i když pospíchá. Věnuje se mu, avšak pro mne čas nemá.“

Dr. Zdeněk Matějček přeložil do srozumitelné řeči heslo „Dítě potřebuje lásku“ slovy „Dítě potřebuje čas“ — náš čas a hodně času. Že by tomu bylo obdobně i ve vztahu mezi manželi? Že by se láska poznala podle toho, kolik času má muž pro ženu?

Ochrana před vyčerpáním. Málokterý muž si dovede představit, kolik toho jeho žena musí stačit. Nejen jako jeho žena a manželka, ale i jako maminka, sousedka, kuchařka, zaměstnaná žena. Dělá toho nepředstavitelně a vše chce stačit. Není divu, že se někdy blíží horní hranici vyčerpání. A tu je zapotřebí, aby to její manžel viděl, pochopil — a zasáhl. Dnes svou ženu nemusí bránit s mečem v ruce. Před vyčerpáním by ji však chránit měl. Teď má příležitost ptát se: Které činnosti bych mohl místo

tebe dělat já? Co mohu udělat, aby ses mohla trochu uvolnit?

Psychické potřeby ženy. Podobně jako muž, má i žena své specificky ženské potřeby a problémy. Má své obavy a strachy. I ji něco tíží a trápi. Kolikrát muž těžko chápe, proč si dělá tolik problémů s dětmi, s druhými lidmi, s financemi. A přece to na ženě leží. Někdo to potřebuje říci, sdělit, vypovědět. Ke komu by měla blíže než k manželovi? Když ten pro ni „nemá uši“, pak neplní své manželské povinnosti.

Náklonnost muže. Ukazuje se, že k základním specificky ženským potřebám

patří i uspokojení erotických potřeb. Žena chce být nejen dobrou matkou, ale i žádoucí milenkou svého manžela. Chce svého muže vzrušovat. Chce být pro něho krásná a svůdná. Chce si neustále dokazovat, že svým ženským půvabem je stále s to ho „dostat do varu“. Muž, který to nepochopí a omezí intimitu jen na sex, neplní své manželské povinnosti. Kolikrát slyšíme z úst žen: „Manžel nedává dostatečně najevo, že mne má rád, že se mu líbím, že mne miluje...“

Z výzkumů příčin selhávání manželství se můžeme dovědět o potřebách žen. V jednom takovém průzkumu, který byl u nás proveden u více než 1000 rozvádějících se žen, bylo zjištěno, že ženy nejvíce trápilo, že:

1. muž nemluví pravdu,
2. je neupřímný,
3. má stále něco proti mně,
4. tráví volný čas beze mne,
5. je unáhlený ve svém jednání,
6. mluví se mnou hrubě,
7. nedovede věci klidně se mnou prohovřit,
8. je nesnášenlivý,
9. je nervózní,
10. nerad se mnou někam jde.

Existuje řada možností, jak uspořádat a řídit vzájemné vztahy mezi mužem a ženou v manželství. Jeden z nich doporučuje mužům být za všech možných okolností k ženě pozorný, ohleduplný a něžný — a to i tehdy, když z druhé strany pro to nejsou nejvhodnější podmínky. Ženám pak — k vyrovnání těchto snah — doporučuje nikdy nepřijímat pozornost muže (ať má jakoukoliv podobu) jako samozřejmost, ale vždy ji odměnit. Pohledem, slůvkem ocenění a díky, uznáním. Podaří-li se tak z obou stran „přikládat na ohniček manželského tepla“, je naděje, že spokojenost bude na obou stranách.

Dr. JARO KŘIVOHLAVÝ
Snímek STANISLAV BARTOŠ

Jak to dopadlo s Aničkou?

Anně Kandlové nebylo ještě ani třicet, když ji zatkli, odsoudili a uvěznil na Pankráci. Celá tři léta strávila v dusném, nezdravém horku prádelny v podzemí. Lidé byli odsouzeni pro ještě malichernější věci než ona.

Kolik vás bylo na cele?

Šestnáct. Jeden kavalec byl vedle druhého, mezi nimi ulička, aby se mohlo ustlat. Vpředu stůl, na něm džbán s vodou, v rohu zabeďněný, splachovací záchod, ale dovedete si představit, když ho používalo tolik osob, jaký byl v cele zápach.

Byla tam i paní profesorka Vacková?

Na tu si nepamatuji. Byla tam prof. Věra Šitrová z Prahy, také z jižních Čech, brzo jsme se domluvily. Odtud, z Lišova. Říkala mi: "Víš, proč sedím? Pro svou první lásku." Měla známost s lišovským důstojníkem Karlem Černým, letcem v anglické armádě, ten ovšem po komunistickém puči utekl a koncem r.1948 poslal Věře dopis. To už byla vdaná. Mysleli si, že je šifrovaný, když se jmenovala Šitrová. Věra nám vždycky připravila pěkné vánoce, cvičily jsme zpěvy a dozorkyně se dívaly okénkem, co se u nás děje. Také když měla některá svátek nebo narozeniny, tak se zpívalo, něco nacvičila... Pak přišla na jiné komando, kam, to nevím...

Ještě jak to bylo s paní Dr. Horákovou? Říkalo se, že její muž včas utekl.

To říkali i v televizi. Její dcera za ním snad v r.1968 odjela do Ameriky, tam se vdala a jmenuje se Kánská. Vím, že ji přinutí, chodit po gymnásiích a nanášet na mámu - co mohlo takové děvčátko dělat? Jak se bránit? V televizi také říkali, že paní Horáková napsala nějaké dopisy, ty bych měla ráda, jestli vyšly tiskem. Citovali tam i její slova, že v životě neudělala nic, co by jí svědomí vyčítalo a že se jen modlí za to, aby také ten nejvyšší Soudce-Bůh-jí tak hodnotil, jako ona hodnotí sebe samu.

Proč jste vlastně byla zavřená?

Protože jsem dětem v náboženství v Plzni rozdávala svaté obrázky. Objednávala jsem si je v Budějovicích u Petrinů (řehole Bratří Nejsv. svátosti, patří k nim i P. Buňát, pozn.red.). Řekl nám to pan děkan Straberger, který přednášel v katechetických kursech ve Zdislavě-kde jsem byla rok na vyškolení. Tak jsem si před prázdninami objednala asi stovku, některé byly s textem, jiné bez textu. Na těch byl Pán Ježíš nebo Panna Maria sama nebo s Ježíškem a já je rozdávala na začátku školního roku prvnáčkům. Bylo to 12.září. Děti měly obrázky rády. 14.září jsem jela na kole učit do Černic-byla to blízka vesnice, ale spojení tam nebylo. V zimě jsem chodívala

pěšky. První hodinu jsem měla u paní učitelky Hlaváčové. Dojížděla z Plzně a byla to velmi zbožná paní, vychovávala své děti katolicky. Přišla dřív, že si ještě něco bude připravovat. K deváté někdo zaklepal, vyjdu ven, stojí tam takový silnější chlap, ukazuje mi svatý obrázek a ptá se: "Dávala jste tyto obrázky dětem v náboženství?" Přisvědčila jsem. "A co je na druhé straně?" ptal se. "Nevím," řekla jsem a sáhla po obrázku: "Dovolíte?" "Nedovolím," řekl. A hned ze školy mě odvezli do Plzně. Tam mi hned vzali tašku, všechno z ní vytáhli, měla jsem tam přípravu do školy, katechismus, osnovy, tužku... A začali mě vyslýchat. Proč jsem dávala dětem obrázky, co je na druhé straně - to jsem nevěděla a neukázali mi to.

Dodnes to nevíte?

Dnes už to vím. Obhájce mi před soudem ten obrázek přinesl. Ale při vyšetřování jsem marně prosila estébáka, ať mi ukáže, co na druhé straně obrázku je. Když vyšel z místnosti, podívala jsem se na jeho lejstra - a byl tam můj zatykač. Na STB si mě nechali asi týden, pak mě odvezli do vazby věznice v Plzni-ne na Bory. Asi v listopadu si mě vyžádala Praha. Vezl mě tam vlakem nějaký mladý esenbák, velice slušný, sympatický. Stále se ptal, jestli nemám hlad. Neměla jsem. Pak řekl: "Mám dcerku, také chodí do náboženství a i ti dává paní učitelka svaté obrázky."

Přivezl mě na Pankrác, tam už bylo plno lidí a než jsem se otočila, dal mi do tašky dva velké krajíce chleba namazané máslem. Nemohla jsem ani poděkovat, zmizel.

Dali mě na celu, kde byly vyšetřovanky. Byla tam nějaká paní Husáková, právnička, dostala 25 let. To byl případ samých právníků. Její muž byl také právník, a byla se mnou na cele. Když zvolili Husáka prezidentem, šla jsem se podívat na televizi-je-li to jeho manželka - ale nebyla. Než jsem měla soud, vyžádal si mě na právní poradě advokát Lintner. Měl na starosti církevní věci. Později prý ho také zavřeli, řekl mi můj příbuzný, právník. Toho jsem prosila, aby mi ten obrázek ukázal, ale na text jsem si už nepamatovala. Teprve v r.1968, když můj právník Dr. Pápaček vytáhl mé rozsudky, dostala jsem obrázek do ruky. Byl na něm Ježíšek, jak zalévá kytičky a na druhé straně bylo napsáno: Ze nám berou kostely, to není zlé, že nám berou kláštery, to také není tak zlé, ale nejhorší je, že se necháváme olupovat o pravdivost našich dějin, protože naše víra je už mrtvá.-To byla pravda. Když jsem se vrátila, ptala jsem se P.Tvrdeka od Petrinů, kdo byl za to ve Státním nakladatelství zavřený. Řekl, že nikdo, protože to bylo tištěné před r.1948, to ještě byla pravda, ale po r.1948 už to pravda nebyla.

Byla jste za to zavřená jen vy?

Já a ještě jeden katecheta z Klatov. Běhali pak po školách, aby děti přinesly obrázky-ale nikdo jim je nepřinesl. Jen při prohlídce mého bytu ještě několik obrázků našli. Pan děkan Restl byl zavřený asi týden přede mnou, protože po přečtení pastýřského listu řekl: "Za víru dám rád život, ale za politiku nikdy!"

To opakoval z kazatelny asi dvakrát. Druhý den ho zavřeli. Protože proti němu toho měli málo a ještě něco potřebovali, tak mi u soudu stále říkali: "Pan děkan byl váš duchovní rádce, že?" Prohlásila jsem že mimo zpovědnici jsem s panem děkanem nemluvila. Pan děkan z Pízenice Restl byl pak zavřený na Mírově. Když se pan kaplan Zdeněk Wagner dozvěděl, že mě zavřeli kvůli obrázkům - ve škole byla totiž shánka po obrázcích, rychle své spálil, bál se, aby je nenašli, až u něho budou prohlížet byt...

K vůli takové hlouposti vás zavřeli?

Ano. Za to jsem dostala tři roky. Prý to byla dobře organizovaná akce, řízená vysokou církevní hierarchií z Vatikánu. Originály rozsudků mám ještě v Klánovicích. Kopie jsem poslala na rehabilitaci do Budějovic. Byla jsem sice r.1969 v Plzni rehabilitovaná, ale přišel 21.srpen a z Prahy mi napsali, že rehabilitace byla provedená špatně, že nevyslechli svědky a že musí být nový soud - s mým souhlasem - tyhle všechny dokumenty mám doma. Ale po dvaceti letech volat svědka, kterému tehdy bylo 6 let - ten by jim dosvědčil všechno. Řekla jsem si, že se nebudu znovu nervovat, platit nový soud - a odřekla jsem to.

Musela jste první soud zaplatit?

Ano - navíc 10 tisíc pokuty a konfiskace majetku. Na knížce jsem měla 45 tisíc od rodičů, ty mi sebrali, i nábytek a pak knihy - těch je mi líto. Byt vyrabovali. Poradila jsem se s advokátem Česákem, který byl obhájcem u rehabilitací v Plzni a ten mi řekl, že to nemá cenu. Moji bývalí žáci se stali komunisty a za peníze by dosvědčili všechno. Po prvním soudu řekl právník, že trest je vysoký, ať se odvolám. Odvolal se. U nejvyššího soudu byl devítičlenný senát - všichni už ve vojenském - a přidali mi rok, na nic se neptali a prohlásili, že tři roky je nízký trest, protože jsem působila v dělnickém kraji - jsou tam velké Škodovy závody - a dělníky jsem pobuřovala.

Ale čtyři roky jste si neodseděla?

Když se začaly dělat tzv. podmínky, řekli mi, ať si podám žádost. Ale odpověděla jsem, že jsem nic neudělala, a že chci spravedlnost, ne milost. Odseděla jsem si tři roky, měsíc a týden. Když nastoupil Zápotocký, už jsem byla venku a důsledky trestu mi amnestovali.

Chtěla jsem do jiné věznice. Každou chvíli se na Pankráci děvčata měnila, šla na jiná komanda. Když přišla Věra Fajtová - ta byla na Dobříši, kde se školili soudci z lidu a trestankyně tam vařily a uklízely, prosila jsem ji, aby se za mne přimluvila. Ale velitel věznice prohlásil, že nesmím nikam na práci, jen dělat na Pankráci.

(Paní Kandlová si odnesla z vězení těžkou chorobu kloubů, chodí o dvou berlích. Ale humor, odvalu, vzdor bolestem - neztrácí).

Nedávno jsem se setkal s jedním mladým mužem, mohl mít takových třicetpět roků. Jen tak letmo jsme se pozdravili. Všiml si, že na klopě mého kabátu se něco leskne - křížek.

"Aa... vy jste farář," konstatoval.

"Ano... a co na tom?" odvětil jsem. Mladý muž se dal hned do řeči: "Musím vám říci, že stojíte před člověkem moderním, který spoléhá jen sám na sebe. Nevěřím na žádné kněžské báčorky."

"Gratuluji, ani já na kněžské pohádky nevěřím", odpověděl jsem.

"Proč tedy máte ten křížek na kabátě?" a upřel na něj oko.

"Protože to není žádná pohádka, ale ten křížek představuje hlubokou pravdu, která se týká i vás", odpověděl jsem s úsměvem.

"Snad to nemyslíte vážně", namítl.

"Smrtelně vážně, řekl jsem s pokývnutím hlavy. Onen křížek mluví dnes i k tomu nejmodernějšímu člověku, který staví sebevědomě svůj život jen na svém já a při tom nepozoruje, jak ztrácí půdu pod nohama. Myslíte si, že člověk je tím více člověkem, když je jenom člověkem. Ale ten křížek na klopě odhaluje tajemství života i pro vás. Jenomže vy to asi nechcete slyšet."

"Nemyslete si, já jsem kdysi dávno též chodil do náboženství i do kostela", obhajoval se mladý muž.

"To mě těší", řekl jsem pochvalně, potom s tím vaším "jsem moderní - bez víry" to nebude tak stoprocentní."

"A vy, pane, věříte?" vyletělo z jeho úst.

"Věřím, řekl jsem skoro pyšně, a má víra se mění v takovou jistotu, že na ní mohu stavět bezpečně celý život i budoucnost."

"Hm... zamružel nejistě, já nevěřím, ale doufám, že něco přece je... že něco existuje".

"Stojíme na dvou březích, ale přesto jsme oba dětmi naší moderní doby, doplnil jsem. Znepokojují nás problémy našeho světa. Jeho naděje i úzkosti, jeho světla i stíny, jeho radostné události i zločiny. Hledáme smysl našeho bytí i života. ...A proč jste se od Krista, s nímž jste kdysi začal, odvrátil?"

"Ani přesně nevím, řekl váhavě, musím si přece vybudovat své štěstí. Tam nahoře ho nemohu hledat, zde na zemi ano. Co mi Kristus dá? Nejdu za ním." Mladý muž se chtěl rychle rozloučit, ale zadržel jsem ho slovy:

"Zdá se mi, že váš životní příběh se podobá lidem v jedné povídce."

Jeden bohatý arabský princ cestoval pouští do svého nového zámku. Veškeré bohatství, drahokamy, zlato, perly naložil na velbloudy a karavana se služebníky se vydala na cestu. Jeden z velbloudů uprostřed pouště padnul a drahocenný náklad, který nesl, se zakutálel, zapadl do písku. Princ zůstal klidný. Služebníkům jen řekl: "Já budu pokračovat v cestě dál. Kdo chce, může zlaťáky a drahokamy z písku vysbírat". Služebníci se vrhli na písek jako diví... hrabali a usilovně hledali.

Když byl princ už hodně daleko od místa nehody, tu uslyšel za sebou rychlý dech. Otočil se a uviděl jedno ze svých pážat. "Jak to, ty jsi nezůstal sbírat perly a zlaťáky?"

"Ne, pane, já jsem raději šel neustále za svým pánem" řekl vesele.

"Neboj se, poputujeme dál. Za tvou věrnost tě odměním v novém zámku, řekl princ. Budeš mít více bohatství než ti, kteří snad ještě sbírají zlaťáky... a kdož ví, zdali vůbec dorazí k cíli své cesty?..."

Nezdá se vám, že ten křížek a Kristus je našim vůdcem přes velkou poušť života?

MÁ ŘEMESLO ZLATÉ DNO?

Jako většina velikanů, pocházím z chudičského rodu a ze zapadlé vísky. Už dědeček-po něm otec, se dostali skoro k vrcholům pekařského umění. Toho vrcholku jsem dosáhl já.

Vystudoval jsem jakž takž sochařinu na akademii umění. Rodina byla sice chudičská-ale ne dnešní nýbrž před dvěma stoletími. Pamatuji, jak upocený děda s upocenou babičkou primitivními nástroji vyráběli chléb, housky, pletýnky večky, rohlíky, věnečky a jiné pochutiny pro občany našeho městečka-vesnička se totiž rozrostla - a už měla samoobsluhu, s levným sice, ale zdaleka ne tak kvalitním pečivem, dále kostel, školu, tři lékaře, lékárnu, zubaře, kadeřníka a hotel. Prarodiče vyráběli pečivo ručně a zdobili je mákem z naší zahrádky-stejně i kmínem, kvasnice dodal pivovar, mouku sedlák, jen sůl naši kupovali.

Otec se také vyučil pekařem a nejstarší bratr měl už mistrovskou zkoušku. Druhý bratr byl cukrářem. Budoucí hlava rodu i řemesla byl bratrův nejstarší syn, který před začátkem školy roznášel pečivo do lepších rodin.

Já se nepovedl. První výstava mých uměleckých děl neměla úspěch. Prodalo se jen díloumělecky sestavených barevných kamenů-nejlevnější-a koupila to obec- a také z vlasteneckých důvodů. jednak kdo ví? Snad bude z toho rezavého občanka jednou světoznámý umělec. Dívčí hlavu s vyjevenou tváří koupil holič-jeho dcera byla totiž modelem.

Začal jsem se sochařské dílně v podkroví vyhýbat. Nemá-li člověk úspěch, ztratí chuť pracovat. Neúspěšně jsem laskoval s děvčaty. Ta se točila kolem obecního písaře s uhrovitou tváří a prořídými vlasy-to byla partie. Pod penzí! Jednou ráno bušil do oken drobnými pěstmi déšť. Na vycházku nebylo pomyslení. Přebíral jsem knihy-všechno jsem nejméně třikrát četl. V televizi vysvětloval odborník složité matematické vzorce, na druhém kanále řádili rozcuhaní mládenci v potrhaných šatech při zběsilé hudbě.

Loudal jsem se do pekařské dílny. Stroje hučely, pečivo příjemně vonělo, otec a oba bratři běhali sem a tam, ochutnávali těsto, zlobili se na učedníka, který nezanesl "houstičky" paní starostové-prostě v dílně byl miloučkový shon. Na velkém stole se kupilo těsto, připravené k zpracování. Odloupal jsem kousek a začal maně modelovat Kašpárka. Zálibně jsem pozoroval svůj výtvar-a pustil se do dalšího. Za chvíli se na pomoučeném vále tísnila řada sochařských výtvarů: voják, selka s nůží, oráč, princezna, různé květiny a plody - co mi právě napadlo. Když byl vál plný

a hromada těsta se zcvrkla na polovinu, přistoupil uřícený otec.

"Bože, hochu, co tu děláš? Vůbec jsem si tě v tom kvalitě nevšimnul." Pohlédl na má díla a rozesmál se: "Tak na tohle jsi musel studovat čtyři roky? A já platil knihy, materiál, nájemné, jídlo..." odmlčel se a zavolal: "Maminko pojď se podívat, čím se vyrazí náš umělec." Maminka přicupitala, otřela si zamoučené ruce do zástěry, posunula si brýle a řekla s obdivem: "Tohle bych nedokázala. Hned je vidět študovanou ruku. Dáme to do pece, co myslíš, tatínku? A do výlohy. Nemusí tam být jen obyčejné pečivo!"

Z otcovy tváře zmizel posměšný úsměv. Zamnul si bradu. "Není to špatný nápad! Kluci, pojďte sem." Maminka skromně ustoupila.

"Fajn," prohlásil nejstarší bratr-mistr pekařský, "těsto je výborné, tvary originální, jen to trochu přizdobit."

"To nechte na mně," řekl jsem rázně a rozhlédl se po miskách s kmínem, rozinkami, mákem, oříšky...

"Jestlipak to půjde na odbyt?" zavrtěl hlavou otec. To říkával vždycky, kdykoliv jsme zavedli něco nového.

"Určitě, tatínku," ujistila ho maminka, jak ho vždycky ujišťovala, kdykoliv jsme zavedli další zboží.

A skutečně! Brzo se lepily na sklo nosíky školáků, kteří vyběhli z nedaleké školy a marně je maminky tahaly od výlohy. Nakonec samy vstoupily do obchodu a koupily své ratolesti to, co se jí zalíbilo.

"Máte nového zaměstnance?" ptala se paní řezníková, "skutečně šikovný chlapík!"

"Zatím je tu na zkoušku," řekla maminka diplomaticky. Znala mou nestálost.

Jenže mne to začalo bavit - jako baví každá úspěšná práce. Obrnil jsem se bílou zástěrrou-mimochodem že sochařské dílny-a začal tvořit a tvořit a tvořit. Mladší bratr trochu závistivě pozoroval mé výtvary a pak se zeptal:

"S cukrovím bys to nedokázal?" "Já pak ne. Tam jsou ještě větší možnosti," prohlásil jsem hrdě.

V samoobsluze museli snížit přísun peřiva, protože lidé rádi ukouslí hlavu Kašpárkovi a děti ocas předhistorické obludě z naší výlohy. Také se v druhé výloze s cukrovím objevila umělecká díla-ale to mě tak moc nebavilo.

Věnoval jsem se víc pekařině. Před vánocemi jsem upekl spoustu řetlémů, strumečků, dosud neznámých kousků na zavěšení. Měl jsem takový úspěch, jaký neměl ani náš nejlepší spolužák. Za pár let jsem si koupil-na dluh-domek, oženil se, ani náš primus si nevydělal tolik.

Inu, řemeslo má stále zlaté dno!

A.B.

Kardinál přejmenoval katedrálu

OBNOVENO ZASVĚCENÍ VÁCLAVU, VÍTU A VOJTĚCHU

Název pražské katedrály svatého Víta bude nadále rozšířen o dva další zemské patrony – Václava a Vojtěcha. Kardinál Miloslav Vlk o tom vyhlásil 23. dubna při mši, slavené v den tisíčního výročí zavraždění svatého Vojtěcha.

„Jako Vojtěchův nástupce si uvědomuji, že naše duchovní dějiny zůstaly jeho účtům mnoho dlužny,“ uvedl kardinál. Rozšíření názvu katedrály zdůvodnil svým přáním oživit a obnovit původní zasvěcení katedrálního kostela pražského sv. Víta, Václava a Vojtěcha. „Jsou to tři 'V', bude se to dobře pamatovat,“ řekl kardinál poté, co

shromážděným věřícím přečetl svůj dekret.

Bohoslužbu koncelebroval Apoštolský nuncius Giovanni Coppa a řada kněží.

Původní Spytihněvovu románskou baziliku na Hradě pražském posvětil roku 1074 biskup Gebhart na titul svatých mučedníků Víta, Václava, Vojtěcha. Týž úmysl měl i arcibiskup Jan z Jenštejna při kladení základního kamene chrámové lodi dnešní katedrály roku 1392. Arcibiskup zasvětil chrám titulu Navštívení Panny Marie, svatým Václavovi, Vítovi, Vojtěchovi, Zikmundovi a dalším českým patronům. (jou)

Při bohoslužbě, konané v pražské katedrále u příležitosti před tisíci lety, byla vystavena i světcova lebka.

Pamětní medaile a známka

Návrh obálky prvního dne pro Českou republiku

Tři výtvarná díla vytvořená k svato-vojtěšskému milénium – pamětní bronzová medaile, pamětní stříbrná mince a mezinárodní známka České republiky – byla veřejnosti představena 23. dubna.

Medaile Michala Vitanovského se razí v počtu 1000 bronzových exemplářů a v pěti stříbrných exemplářích pro papeže Jana Pavla II., prezidenta Václava Havla, kardinála Miloslava Vlka, arcie-

opata Anastáze Opaska a pro archiv České biskupské konference. Na líci je zobrazen znak a biskupská berla Vojtěcha Slavíkovce, na rubu jeho hlava. Zájemci si mohou zakoupit stříbrnou pamětní minci Ladislava Kozáka, kterou vydala do oběhu již v polovině dubna Česká národní banka.

Návrh svato-vojtěšské známky od akad. malíře Vladimíra Suchánka zvítězil v mezinárodní soutěži ve Varšavě. Zámka s motivem světce – u nás sedmikorunová – vyjde současně také v Polsku, Maďarsku a Německu. Na nejlepší návrh se shodli odborníci dvanácti poštovních správ. Resortní ministři ČR, Polska, Maďarska a Německa pak rozhodli, že Kulhánkův návrh vyjde spolu s pamětní obálkou prvního dne platnosti známky, tedy 23. dubna 1997. (čbk)

STARÁ DÁMA předložila v bance šek. „Prosím, podepište se na zadní straně,“ povídá úředník. „Jak to mám prosím udělat?“ „Napište své jméno přesně tak, jako byste se podepsala na dopis.“ Stará dáma napsala: „Vaše Vás milující teta Agáta.“

ÚŘEDNÍK MINISTERSTVA chce zavolat kamarádovi, který sedí o patro výš, nevšímá si ale, že vytočil špatné číslo, a hned spustí: „Tak Hansi, co je s tebou? Půldruhé hodiny jsem na tebe čekal naproti v kavárně...“ „Poslechněte, přeruší ho přísný hlas, „víte, že mluvíte s ministrem?“ „Prosím za prominutí, pane ministře, a víte vy, s kým mluvíte?“ „Ne, ale vážně by mě to zajímalo...“ „Tak to se mi ulevilo,“ řekne úředník a položí sluchátko.

O posledním českém vodníkovi

Jdete-li od Malešického křížku po cestě k Rohanovu, nemůžete ho minout. Ale pozor! U rybníka nebydlí, i když je jich tu v okolí hned několik a pro vodnickou živnost jsou přímo jako stvořené. Dal přednost bydlu mnohem onačejšímu, hluboké studni paní Chumové.

Tohle je místo, na které by hned tak žádný vodník nepřišel. Ale proč ne? Vody je tu dost, v létě chladí, v zimě nezamrzá, žab tu zpívá početný sbor, potok je, co bys kamenem dohodil, a několik rybníků, jak jsem už řekl, právě zrovna neobsazených, je jen na skok odtud.

A ten výhled! Boubín a Bobík jako dva obří bratři tak blízko, co bys za půl dne na sumci uplaval. Kolem rostou léčivé rostlinky, a lidé jsou tu dobří. Nijak si nemůže stěžovat. Žádné oznámení pro utopení na něho odnikud

nedošlo, není taky proč. Zelená barva tu nikoho nedráždí, naopak, lidé sem za ní jezdí během roku zdaleka a loni v létě seděl vodník modelem jednomu turistovi z Prahy k portrétu pro pohádku.

A hospodyně, jakou je paní Chumová, abys pohledal. Když obslouží všechnu svou drůbež havěť, sedne si na lavičku u studny a vypráví vodníkovi, jak jezdívali její tatínek a manžel léta letoucí s cirkusem až někam k Rýnu a co jí odtamtud hezkého přivezli. A těch příběhů, co umí vyprávět! Až tomu vodník, starý pecivál, nechce ani věřit a považuje to za pohádky. Tuhle mu dokonce vyprávěla i jednu vodnickou. Jak se v Habersdorfu zamiloval tamní vodník do purkmistrovy dcery a stáhl do rybníka všechny konšely a nepustil je, dokud mu jeho milou neslíbili.

Jenomže mu to stejně nebylo nic platné. Grétička ho nechtěla a raději utekla s jedním Vacovákem, který tu stavěl šapitó u cirkusu, až na Šumavu, jen aby byla od zeleného nápadníka hodně daleko.

A což teprve měsíček! Tak krásně jako tady snad ani jinde svítit nedovede. Úplné rybí oko. To by mu šla nit! Ale to už snad dnešní vodník ani nesvede. Tuhle mu musela paní Chumová sama spravit potrhavý fráček, a to si musela zajet pro zelené nitě na kole až do Vimperka.

Vodníka trápí už jenom to, že nemá nikoho, komu by své vodnické řemeslo předal. Ale konec vodníků v Čechách je, jak známo, na spadnutí. Co naplat, ohrožených druhů je na světě mnohem víc než jen vodníků. A vodník má na rozdíl třeba od pandy velké přece jen větší naději, že přežije. Aspoň v pohádkách. ZDENĚK JANÍK

Věříme, třebas nevidíme.

Přijdeš po prvé do školy, a učitel napíše na tabuli určité značky a řekne: to jest »a«, to jest »o«; ty věříš, že tomu tak je.

Dojdeš hladový do školy, a přinášejí ti dobrou, teplou polévku. Víš, zda není otrávená? Ty to nevíš, ale věříš, že kuchařka nemíchala do jídla jed.

Bitva u Thermopyl byla v 5. století před Kr.; Visla protéká Krakovem, Sandoměrem, Varšavou a ústí v Baltické moře; Japonsko se skládá ze čtyř velkých ostrovů: Nippon, Schikoku, Kiuschiu a Jesso... »Víš« to všechno? Ne, ty to pouze »věříš«.

Když se učíš dějepisu, věříš všemu od počátku až do konce, poněvadž jsi nemohl být očitým svědkem těchto událostí. Rovněž větší části zeměpisu také jenom věříš. Hleď, jak mnoho už v každodenním životě musíš věřit! Dítě věří rodičům, rodiče věří svému dítěti, a — není-liž pravda? — závrtnou bolest působí duši mladíkově, když pozoruje, že rodiče mu už nevěří anebo mu aspoň zcela nedůvěřují!

Již Hugo Grotius, velký učitel práva ze 16. století, píše (Deverit. relig. christ. 29): »Bez víry jsou nemožné dějiny, přírodní vědy, lékařství, ba i poměr mezi rodiči a dítětem.«

Fechner, proslavený fysik minulého století, mluví ještě zřetelněji: »Každé dějepisné vědění je podmíněno vírou ve spolehlivost pramenů; naše všechno pokusné vědění je podmíněno vírou, že jiní dobře viděli, a jenom to řekli, co správně viděli — — A co by zbylo z celé naší vědy, kdyby této víry už nebylo? Vezmi víru ve vědě a věda se zhroutí.« Ano, i v každodenním životě, krok za krokem, potřebujeme víry: spisovatel dějin věří pramenům, soudce svědkům, nemocný lékaři, zák svému učiteli. Když tedy i ve vědě se musí tak mnoho »věřit«, nedivme se, že i v náboženství musíme věřit mnohým věcem, jejichž podstaty nepatrný lidský rozum pochopit nemůže!

Vím, co mi mnohý čtenář odpoví: »Ano, Ameriku jsem sice neviděl, ale věřím, že existuje, protože to tvrdí lidé, kteří ji viděli. Také ostatní vědecké věci věřím, poněvadž je potvrzují lidé víry hodní.«

Kdo takto smýšlí, má zcela pravdu. Také já zdůrazňuji, že můžeme věřit jenom důvěryhodným pramenům, jenom takovému svědku, který nám pravdu sdělit může a chce. A při víře náboženské je tomu právě tak! Naše víra obsahuje pravdy, jež rozum nemůže obsáhnout. Proč je tedy věříme? Protože mi jejich věrohodnost zaručuje svědek, který všechno ví a jehož slovo je pravda sama: Ježíš Kristus.

Čemu všemu věříme!

Víš-li, že i v tak zvaných přesných vědách, v matematice, geometrii a fysice, je zvlášť mnoho věcí, a právě základních, jež se nedají dokázat, jejichž pravdivost se může nanejvýš připouštět, to jest musíme jim věřit!

»To jsem nevěděl — odpovídáš — že se i v matematice a fysice musí věřit.«

A přece je tomu tak!

Pozorujme nejdříve matematiku! Myslíš si: Zde přece není třeba »věřit«! Tu je všechno »dokázáno« s železnou přesností a s jasnou důsledností. Zde všechno sousloví jako článek řetězu s druhým! Jedno drží druhé.

Tak myslíš. A zapomínáš, že máš sice ve všem pravdu: jeden článek řetězu zajisté drží druhý, jenom že právě sám řetěz visí ve vzduchu; základní pravidla, totiž na nichž je zbudována veškerá matematika, se nedají dokázat. Co nelze dokázat? Tak na př., že

celek je větší nežli jeho část, že přímka mezi dvěma body je opravdu to nejkratší spojení atd.

»Jakže, to se nedá dokázat? Jediný pohled poučí, že to tak musí býti...«

Ano, vidíme, že tomu tak nutně je, neboť kdyby tomu tak nebylo, nemohli bychom udělati ani kroku. Tedy: nahlížíme, že základní zásady matematiky jsou takové, ale »dokázat« je, toho nemůžeme.

A kolik podobných věcí je teprve v chemii a fysice! Tu je na př. jedna z nejtěžších otázek: Co je hmota? Abychom mohli na to odpovědět, rozmělnili jsme hmotu na nejmenší, více než neviditelné částice, atomy. Co však je takový atom? Neviditelná maličkost, hmotná a přece už nedělitelná, tedy větší záhadou, než hmota sama, již jsme chtěli vysvětlit za jeho pomoci.

»Přitažlivost těles« — — jak lehce se oháníme tímto slovem. Celá astronomie na ní spočívá. Co to však je? Newton o ní praví: »Že se tělesa tak chovají, že se navzájem přitahují, to poznáváme; zdali se skutečně přitahují, to nevíme; jak se navzájem přitahují, to nedovedu vůbec pochopit.«

Ostatně ani nevíme, co vlastně máme výrazem síly rozumět. Světoznámý fysik Thomson píše: »Přitažlivá síla, to je tajemství všech tajemství, stejně jako všechny síly molekulární: magnetismus, elektřina atd. Živá příroda pak poskytuje nám ještě nesrovnatelně větší počet podobných temných bodů... skorem bychom mohli říci, že z procesů, jež se v živém organismu před námi odehrávají, nerozumíme vlastně ničemu. O trávení, oplozování, o instinktu máme tak nepatrné vědomosti, že musíme doznat: tyto vědomosti mají za předmět pouze časové vypočítávání průběhů, jež se v přírodě dějí. Naše vědění a porozumění netvoří ani tisícinu z toho, co by vlastně žádalo dokonalé vědění.« — Když políne rukou — praví Pasteur — nebo zuby uvedeme v činnost, konáme něco, co nikdo nedovede skutečně vyložit.« (Braun, Kosmogonie, 1905.)

Než je zde jiná otázka, která nás obzvláště zajímá. Co je *elektřina*? Elektrickou silou svítíme, topíme, poháníme vozy, slyšíme radio; než co je *elektřina*, ještě nikdo na světě nepoznal. Jeden posluchač vysoké školy technické prý to věděl, jenom že to zapomněl. Zkoušel ho slovuťný fysik Loránt z Eötvösu, a když nedovedl odpovědět na žádnou otázku, začal konečně prosit: »Prosím, pane profesore, prosím ještě jednu otázku, poslední otázku!«

»Řekněte nám tedy: co je *elektřina*?« tázal se profesor. »Elektřina? Ano, ano, *elektřina*... věděl jsem to, jenom že jsem to zapomněl.« Tu pravil Eötvös s milým úsměvem: »Ale teď, příteli, zasluhujete opravdu, abyste propadl. Nikdo dosud na světě nevěděl, co je to *elektřina*. Vy jste byl jediný — a právě vy jste to musel zapomenout! Proto věru zasloužíte, abyste propadl.«

Přáli bychom si dokonalejší smysly!

Někdo řekne: »Nevěřím nic, leda to, co vidím nebo svými pěti smysly poznávám! Našich pět smyslů! Jak se jimi honosíme! A přece — jak slabé a jak omezené jsou tyto lidské smysly!«

Kdysi jsem stál v poledne na louce... Vysoko ve vzduchu kroužil orel... Najednou srazil křídla a sjel jako blesk k zemi nedaleko mně. V nejbližším okamžiku vznesl se opět do výše — v zobáku držel kořist: polní myš. Celá scéna se odehrála před mými zraky; myška se skrývá mně na blízku a já jsem ji nepozoroval. Orel však ji zahlédl ze závrtné výše. A já mám věřit jen tomu, co vidím? — Mravenci vidí ultrafialové paprsky, jež lidské oko nemůže rozeznat.

Papež Jan Pavel II. při oslavě u příležitosti 1.000 výročí
úmrtí svatého Vojtěcha v Praze

Pro harmonii a spolupráci mezi církví a společností se zasadil Jan Pavel II. v neděli, 27. dubna 1997, při slavné bohoslužbě v Praze na Letenské pláni. Před víc než 100.000 věřícími, poukazujíc na zářný, svatý život sv. Vojtěcha, pravil: Nejde o sterilní obhajobu víry, nýbrž o otevření se společnosti, o přijetí toho, čeho společnost na dobrých a pozitivních zásadách poskytuje.

Bohoslužba z Letenské pláni nebyla televizí přenášena, jen ekumenická bohoslužba z chrámu sv. Víta, při které naléhavě vyzýval ku smíření všech křesťanů. Od jeho poslední návštěvy v roce 1995 se ekumenické vztahy značně zlepšily.

Již při svém příjezdu pochválil Jan Pavel II. "vzmáhající se demokratické zásady" v České republice. Opětovně vyzval k vyřešení otázky restituce církevního majetku. Nejvíce ho však bolí, že Česká republika patří k státům z nejvyšším číslem potratů na světě.

V sobotu, 26. dubna, sloužil sl. bohoslužbu v Hradci Králové Svatý otec pro 60.000 mladých věřících, kde se biskup Karel Otčenášek snaží, komunisty úplně zničenou strukturu své diecéze znovu vybudovat. Vzpomínaje na dobu repressí, vyzvedl biskup, že se sice mnoho zkazilo, ale víra se stala pravější a živější. Jan Pavel vyzval naléhavě mládež, aby se snažila, "egoizmem vztyčené hranice" silou lásky Kristovy přemoci, novou Evropu do světa zítřka vzbudovat a podle příkladu svatého Vojtěcha nepodléhat ničím společenskému tlaku.

U "kolébky benediktínů v českých zemích", v arcidiocésii břevnovské v Praze, se setkal Sv. otec s řeholníky a nemocnými. I v dnešní době, světě plném naléhavých a reálních problémů, musí řeholníci napsat novou kapitolu své oddanosti ke Kristu.

Při ceremonii na rozloučenou na letišti vyzdvihl Jan Pavel II. ony přední vlastnosti českého lidu, jako duševní sílu, vytrvalost a mírumilovnost, které napomohly čelit ideologickému nátlaku a vydobýt pěkné úspěchy posledních let. Současně však napomínal Čechy, při všech hospodářských úspěších, nepodléhat svodům konzumu. Pravá velikost národa spočívá však ve vlastnostech, jako jsou intelektuální a morální přímočarost, hájení rodinných práv, podpora nuzných a respekt před lidským životem. Dále povzbuzoval papež pro zanícení ve věcech šíření evangelia, což předpokládá prohloubenou znalost naší víry biblickým i teologickým vzděláním, přesvědčivou účast při bohoslužbách a ve farním životě a velkodušné angažmá pro chudé.

ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVÉ SDRUŽENÍ V RAKOUSKU

Sekretariát: 1150 Vídeň,
Pelzgasse číslo 17

**ÚŘEDNÍ HODINY V SEKRETA-
RIÁTE** každý první čtvrtek v měsíci,
vždy od 18 do 19.30 hodin.

UPOZORŇUJEME na bohatou kni-
hovnu našich a cizích autorů, hlavně
cestopisných. - Knihy se půjčují každ
první čtvrtek v měsíci, vždy od 18 do
19.30 hodin.

JEDNOTA SV. METODĚJE

Ústředí: 1030 Wien, Rennweg číslo 63

MŠE SVATÉ NA OKRESÍCH:

KAŽDOU NEDĚLI se koná v českém
kostele JSM na Rennwegu číslo 63
10 hodin mše svatá s proslovem.

Příležitost ke svatě zpovědi vždy
před každou bohoslužbou.

VII. ODBOR

3., Schützengasse 30

Dovolujeme si Vás upozornit a pozvat
na naše příští podniky:

ROZLOUČENÍ PŘED PRÁZDNINAMI
- v našem sále Schützengasse 30 -
sobota, 21. června 1997 - 17 hodin -
gril - Budvar - víno - muzika.

Výlet do „SVATÉ ZEMĚ“ - dia-před-
náška (Kurt Russwurm) - v našem sá-
le Schützengasse 30 - sobota, 13. září
1997 - 20 hodin - bufet.

**MŠE SVATÉ V ČESKÉM JAZYCE
V CHRÁMU PANNY MARIE NA
NÁBŘEŽÍ** se konají každou neděli a za-
svěcený svátek v 8.30 hodin s pro-
mluvou u Otců Redemptoristů Ví-
deň I., Salvatorgasse 12.

**KLEMENS MARIA HOFBAUER-
KLUB - České katolické společenství**
při chrámu Panny Marie na Nábřeží -
založené páterem Josefem Novotným -
I. okres, Seitzergasse 5/IV.

Otevřeno každý pátek od 19 do
22 hodin. V neděli a zasvěcený svátek
od 9.30 do 11 hodin.

OREL VÍDEŇ

JEDNOTA ORLA Vídeň X. Puchs-
baumgasse číslo 39 a/4. Ježkova
knihovna (tamtéž) půjčuje každou
první středu v měsíci od 18 do 19 ho-
din. Též dle telefonické dohody; číslo
telefonu 62 68 204.

JEDNOTA ORLA VÍDEŇ XV. Cvi-
číme každé úterý od 19.30 do 21 hodin
v Zinkgasse číslo 12, Vídeň XV. Hosté
vítáni!

ZÁŘÍ 1997

20.: 60. VÝROČÍ ÚMRTÍ T. G. MASA-
RYKA - Menšinová rada - Jeho od-
kazu věrni zůstali? - Slovanská
Beseda - 18 hodin - SOBOTA

Liduška Rozmarynová 85 let

Kdo by neznal L. Rozmarynovou,
která se tento měsíc dožívá 85 let. Tato
skromná, velmi obětavá, se vším spo-
kojená, usměvavá žena.

Rozmarynka, jak jsme ji často
nazývali, se narodila na Moravě ve
Stařeči, u Třebíče. Do Vídně se provda-
la v 25. letech v roce 1937, za náčelníka
Orla z jednoty XVII, Rosensteing. 39.

V roce 1938 jim narodil syn Fran-
tišek, též všem velmi známý který poz-
ději převzal po svém otci kapelu
„Rozmarynka“, pro své mimořádné
hudební nadání, které měl po otci.

Pak následovala dceruška Evička, a
pak nejmladší Dášenska.

Všechny jejich děti navštěvovaly čes-
kou školu „Komenského“ v XVI. okrese
Herbststr. 104. Liduška když došla do
Vídně neovládala německy ale brzy se
do ní vpravila, a sousedé, kteří neumě-
li česky, si jí velmi brzy oblíbili pro její
milou povahu.

Liduška byla velkou pracovnící v
menšině, viděli jsme jí často na
každém menšinovém podniku. Velmi
se věnovala v JSM v XVII. okrese, kde
vedla dětské besídky, pravidelně
každou středu, s P. Dominikem více
jak 40 dětí společně se sestrami, v Čes-
kém srdci byla velmi aktivní. Zastávala
dlouhá léta funkci pokladní. Nejen že
účinkovala v divadelním souboru JSM
kde vynikla v hlavní úloze s velkým
úspěchem „Zavadilka vdává dceru“ a
jiné. Ale často se projevila jako anděl
strážný, v nápovědě skrytá a zachraňo-
vala mnohé ochotníky v situacích když
někdy vypověděla paměť. Se zálibou
vykonávala tuto funkci, jak v div. před-
stavení JSM, Českém srdci, „Barák“, a
„Máj“.

Velmi těžko je vypisovat co vy-
konávala Liduška pro celou naši
menšinu, ale hlavně pro JSM za což jí
všichni vřele děkujeme.

ŘÍJEN 1997

11.: SLAVNOSTNÍ VALNÁ HROMA-
DA - 100 LET Čs. jednoty „BA-
RÁK“ - 841 Slovanské Besedy -
16 hodin - SOBOTA

Naše obětavá krajanka

LUDMILA ROZMARYNOVÁ

oslaví 29. června 1997 své 85. NA-
ROZENINY. - Vše nejlepší, osobní
pohodu, hodně radosti a zdraví
do dalších let

přeje

VI. odbor JSM

a

České srdce, odbor XVII.

Pro svou nemoc je připoutaná na
lůžko a křeslový vozík. Vždy na její
přání ji děti dovezou na den matek a
oslavu vánoc do spolkového domu Jed.
sv. Metoděje v rámci „Českého srdce“.
Její zavítání mezi nás je vždy radostné
pro Lidušku i nás, by zapomínala a po-
bavila se v našem kruhu ve kterém tak
často účinkovala, a měla ráda, praco-
vala a v něm zestárla; za tu práci,
přátelství, lásku, a porozumění nás
všech Tobě milá Liduško moc a moc
děkujeme, přejeme do dalších let,
hodně spokojenosti zdraví a radosti.

F. Bouchal

Máňa Hažmuková:

Sny mládí.

Kdož ví, co v mém srdci bouří,
když je chmurná moje líč,
po čem moje duše touží,
čemu spějt v žití vstříc.

V mém srdci rozbouřeném
stále nové sny se rodí,
pomaloučku za tajemna
sen se ze sna zase plodí.

Zrodí se a zase prchnou
nikomu však nesvěšené,
škoda těch snů mého mládí,
že jsou vždycky nesplněné.

Často v němém zadumání
duše oddá se tu anění,
v také chvíli zdá se mně, že
v pohádce se život mění.

Kdybych měla tolik moci,
dala bych všem blaha víc,
chtěla bych je všechny vidět
šťastné — svěží každou líc.